

HELYZETELEMZÉS MAGYAR TŰZOLTÓ SZÖVETSÉG 2009.

Publikálta: Hollósi Tibor (2009.10.22 10:21:19)

A tűzoltóságok szakmai érdekképviseletét ellátó három Tűzoltó Szövetség együttműködése folyamatáról.

HELYZETELEMZÉS MTSZ 2009.

A tűzoltóságok szakmai érdekképviseletét ellátó három Tűzoltó Szövetség együttműködése folyamatáról.

1./ Történeti visszatekintés

E fejezetben arra a kérdésre keressük a választ, hogy miért van ma hazánkban három érdekképviselet?

A politikai rendszerváltozás folyamatában 1990. október 21-én újjáalakult az 1870-től 1948-ig működő Magyar Országos Tűzoltó Szövetség, amely Magyar Tűzoltó Szövetség névvel megkezdte érdekképviseleti munkáját. A szervezők többsége hosszas vita után úgy döntött, hogy az egységes és erős érdekképviselet megteremtése céljából a Szövetségben valamennyi tűzoltó szervezetnek legyen helye (hivatásos, önkéntes és létesítményi).

Az MTSZ 1990-től napjainkig kénytelen nélkülözni nagyszerű jogelődje az Országos Tűzoltó Szövetség gazdasági-vagyoni bázisát, fejlett szervezeti infrastruktúráját, hatékony működésének jogi szabályozási háttérét. Alapvetően ezek a hiányosságok okozták közel másfél évtizeden keresztül az MTSZ viszonylag erőtlenné válását, pedig erre mindennél nagyobb szüksége lett volna a magyar tűzoltó társadalomnak a kialakuló új társadalmi, gazdasági, politikai rend közepette.

Voltak ugyan 1992-93-ban kí.pl. a volt Székház visszaszerzésére, de sajnos ezek erőtlenné bizonyultak.

A tűzoltóságok erősebb szervezethez tartozó szervezetei, mint a hivatásos önkormányzati, a létesítményi és a leendő köztisztviselői tűzoltóságok, már a 90-es évek első felében felismerték, hogy a demokráciák *játékszabályainak* megfelelően, csak a jól felkészült érdekképviseleti intézményekkel rendelkező szervezetek képesek sorsuk alakítása érdekében befolyásolni a döntéshozókat.

Tény, hogy az érdekképviseleti munka mindig a konfrontáció nyílt felvállalásával jár, és az is tény, hogy ebben az időszakban az MTSZ akkori vezetése nem ezt az irányvonalat képviselte. Így a különböző jellegű tűzoltó szervezetek legalább partikuláris szervezeti érdekeik védelmében önálló kezdeményezésekkel éltek.

A szakmai érdekképviselet és érdekvédelem céljából a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok 1991-ben megalakították a HÖTOSZ-t, a létesítményi és a leendő köztisztviselői tűzoltóságok 1995-ben létrehozták a LÖTOSZ-t.

Megalakulásuk óta mindkét szövetség, - részben homogénebb érdekrendszerük, részben az állami képviselet megosztást generáló szándéka hatására - egyre nagyobb súlyt képvisel a tűzoltó társadalomban.

Ugyanakkor a legnehezebb helyzetbe a településeken működő önkéntes tűzoltó egyesületek kerültek, hiszen ők teljesen magukra maradtak.

Ezalatt számos szakmai jogszabály született, amelynek alakulásához a Szövetség sem lobbizással, sem média segítségével, sem határozott fellépéssel nem tudott lényeges befolyást gyakorolni.

A különböző tűzoltó szervezetek között megindult az útkeresés, de sajnálatos módon nem a szakmai érdekekre alapozó egységes fellépést választották, hanem

a különböző szervezeti érdekek érvényesítését tartották rövidtávon célravezetőnek.

Ennek objektív oka főként abban keresendő, részben a tapasztalatlanság, részben a politikai és állami döntéshozók irányában fel nem ismert vagy fel nem vállalt határozott és következetes kiállás hiánya miatt az első években a Magyar Tűzoltó Szövetségben egyáltalán nem folyt érdekképviseleti tevékenység.

A szakmai felügyelet és a politikai hatalom eleinte semleges volt a Szövetségek gyarapodása ügyében, később a döntéshozók, felismerve a tűzoltó társadalom különböző csoportérdekek mentén történő szerveződésében rejlő *gyenge pontokat*, azt törekedett saját javára felhasználni.

Kezdetben nem is volt világos a *felső* támogatás az osztódást illetően, csak később döbbsent rá sok szövetségi szakmai vezető, hogy mi ennek az egyszerű oka!

1998-tól - érzékelve már a megosztottság hátrányait - történtek kísérletek a három szövetség közeledésére, ill. szorosabb együttműködésére. Ennek az útjába elsősorban az egyéni ambíciók előtérbe helyezése állt a közös célok megvalósításának rovására, de gátolta a közeledést az állami vezetéshez fűződő erős függőségi viszony is.

2002 novemberében mégis sikerült az együttműködés terén előrelépni, amikor a három Szövetség közös szakmai koncepciót írt alá. A koncepció felért egy erődemonstrációval, annak ellenére, hogy sem a médiában, sem a politikai környezetben nem volt kellően *megszellőztetve*.

A nyilvánosság hiánya - így utólag értékelve is - jelentős károkat okozott. Egyrészt nem erősítette meg az együttműködő felek közös fellépés melletti elkötelezettségét, másrészt nem vált ismertté az együttműködés, a közös ügy melletti kiállás ténye a politikai döntéshozók széles körében, ami csökkentette a potenciális támogatói kör megnyerését a jövőbeni lépésekhez.

A szövetségek egymás közti viszonyában sajátos kérdéseket vet fel a kettős tagsági viszony létezése, amit a szövetségek együttműködésének ellenzői és pártolói eltérően ítélnek meg.

A Magyar Tűzoltó Szövetség, mint az egykori és akkor még egységes MOTSZ jogutódja, az 1990-ben elfogadott alapszabálya szerint, (amikor még nem volt másik két szövetség) valamennyi tagjának érdekében eljáró szervezetként alakult meg. A másik két szövetség megalakulását követően így jöhetett létre számos tagszervezet esetében a kettős tagsági viszony. A kettős tagsági viszony a szövetségek együttműködése esetén azzal az előnnyel jár, hogy a tagszervezet két fórumtól is kaphat támogatást.

Ugyanakkor hátránya lehet, hogy a szövetségek közötti eltérésekre építő érdekérvényesítés bonyolult helyzetek kialakulásához vezethet.

Tegyük hozzá, hogy a megyei tűzoltó szövetségek döntő többségében harmonikusan együtt él és dolgozik a hivatásos, az önkéntes köztestületi, egyesületi és létesítményi tűzoltóság.

Ha pedig ez így van, akkor ez egy fontos érv a szövetségek közötti együttműködés erősítése mellett, hiszen hatásosabb, ha két oldalról (két szövetség részéről is) védik a tagok érdekeit.

Bízunk benne, hogy szövetségek vezetői, véleményformálói közül egyre többen teszik megfontolás tárgyává az együttműködésben rejlő előnyök jobb kiaknázásának lehetőségét.

Összegezve tehát: törvényszerű volt a két partner szövetség létrejötte, de az már nem ,hogy bár senki sem vitatja a megosztottságból fakadó hátrányokat, mégis nehezen formálódik az elhatározás, hogy konkrét, érdemi lépések történjenek az együttműködés erősítése és kiszélesítése irányába.

2, /Együttműködés 2009-ben

2009 március elején kedvező lépés történt az együttműködés erősítésére, amikor Siófokon a három Szövetség vezető képviselői jó hangulatú közös egyeztetést tartottak.

Sikeres megállapodás történt a közös koncepció előkészítésére, és a Flórián napi közös ünneplésre is.

Döntöttek többek között abban is, hogy minden olyan ügyben egyeztetni fognak egymással, ami saját tagszervezeteiket is érinti.

Az MTSZ - okulva egyebek közt a szövetségek 2002-es együttműködési kísérletének sikereiből és későbbi kudarcaiból - jelentős lépést tett a nyilvános közszereplés megteremtése irányában. Az internetes lapja mellett bevezette a sajtószóvivői szolgálatot.

A tömegkommunikációs eszközökben való szereplés, a széleskörű nyilvánosság biztosítása a demokráciákban az érdekvédelem és érdekvédelem egyik legfontosabb eszköze.

A problémák nyilvánosság elé tárása legtöbbször képes legalább azt megakadályozni, hogy az érdekek sérelmeit, visszasságokat, vagy egyszerűen csak a kezelésre szoruló problémákat a *szőnyeg alá lehessen söpörni*.

Az MTSZ-t kettős cél vezette a nyilvános tájékoztatás megteremtésével.

Egyrészt a közvélemény megismertetése hangsúlyozottan valamennyi tűzoltó szervezet tevékenységével, munkájuk fontosságával. másrészt hiteles tájékoztatás biztosítása a lakosság érdekében kifejtett, a különböző típusú tűzoltószervezetek működését nehezítő körülményekkel, ráirányítva a döntéshozók figyelmét a problémákra és megoldásuk szükségességére.

Az MTSZ mindkét célkitűzése teljes összhangban áll az Alapszabályában lefektetett célokkal illetve feladatokkal.

Ez volt az MTSZ szándéka 2009 augusztusában is, amikor a média útján hívta fel a figyelmet a költségvetésben tervezett úgyszintén valamennyi tűzoltó szervezet működését veszélyeztető pénzügyi intézkedések és az alulfinanszírozottság súlyos következményeire.

A költségvetési törvény tárgyalásának adott állapotában, legveszedelmesebb ellenfél az időtényező volt. A megfelelő alkalom elmulasztása legfeljebb arra lett volna elég, hogy nyilvánosan sajnálkozzunk egy rendkívül kedvezőtlenül lezárt kérdés felett

A nyilatkozat lényeges eleme volt, hogy rámutatott a tűzoltóságokat sújtó több milliárdos költségvetési elvonásokra.

Kiemelte azt a tényt, hogy nem lehet az elvonást azzal elkendőzni, hogy az állami támogatások egy kisebb mértékű, a tűzoltó szervezetek közötti átcsoportosítását úgy tüntessék fel, mintha az valamilyen többlettámogatás lenne.

A nyilvánosságra hozott problémák iránti média-érdeklődést kihasználva az MTSZ lobbizott azért, hogy valamennyi tűzoltó szervezet (hivatásos, köztisztviselői illetve önkéntes) következő évi költségvetését növelje meg az állam,

Kétségtelen tény, hogy részben az időhiány, részben egyéb okok miatt az MTSZ nem tudott egyeztetni a partner szervezetekkel.

Sajnálatos tény azonban, hogy a fenti esetet az együttműködés ellenzőinek sikerült arra felhasználni, hogy erősítsék a szövetségek közötti bizalmatlanságot. alkalmazott módszer nagyon egyszerű, ám hatásos volt. Olyan buzgalommal, mintha valamilyen szent küldetést kellene teljesíteniük, igyekeztek a partner szervezetek tagságát meggyőzni a valóságot meghamisító információkkal. Mindezt megkönnyítette számukra, hogy az eredeti nyilatkozatot nem sokan hallották.

Egy, a politika világában gyakorlat szintjén űzött csúsztatás leleplezését (nevezetesen a támogatás szervezetek közötti átcsoportosításának többlettámogatásként való feltüntetését) a másik partner szervezet elleni támadásként állították be, gondosan elhallgatva, hogy az MTSZ valamennyi szervezet

tekintetében emelt szót az elvonások ellen és átcsoportosítás helyett tényleges többlettámogatás nyújtását kérte a költségvetéstől.

Ma még azt nem tudhatjuk, milyen döntést hoz végül is a Parlament, de azt tudnunk kell, hogy az MTSZ és valamennyi partner szövetség legfontosabb feladata, hogy alulfinanszírozott és épp ezért nagyon is sérülékeny tűzoltóságaink működőképességének megőrzése érdekében - szervezeti hovatartozásra tekintet nélkül - minden tőlünk telhetőt el kell követnünk a legszükségesebb gazdasági feltételek kiharcolása érdekében.

Világosan kell látni, hogy nem az egyaránt alulfinanszírozott tűzoltó szervezetek közötti átcsoportosítgatások jelentik a megoldást. A szükséges többletforrásokat e körön kívül kell keresni. A többletforrást olyan költségvetési szerveknél lehet fellelni, amelyeknél az elvonások - a tűzoltóságokkal ellentétben - nem veszélyeztetik a szervezet működőképességét.

A gazdasági válság egyaránt sújtja valamennyi tűzoltószervezetet, és akár a köztisztviselői, akár az egyesületi, akár a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok tevékenysége lehetetlenül el, az egyaránt károsan hat a többi szervezetre is. Végső soron a legsúlyosabb veszteség a lakosságot éri, amelynek gyengül a tűzbiztonsága.

A megosztottság híveivel szemben keressük tehát az együttműködés iránt elkötelezett szervezetekkel a kapcsolatot, hiszen tudjuk, hogy a kettős tagsággal is rendelkező szervezetek, 1-2 kivételtől eltekintve, valamennyien az együttműködés mellett törtek és törnek lándzsát ma is. Az együttműködőknek - bár ők a csendes többség - sokkal nagyobb a tábor.

Összegzésképpen:

Az MTSZ tagsága a múlt év decemberében olyan elnökséget választott, amely sohasem titkolta, hogy a különböző tűzoltó szervezetek együttműködésének erősítését képviseli. Számos esetben deklarálta az MTSZ azt is, hogy teljesen egyenrangú félként készen áll arra, hogy a közeledés és egyesülés érdekében együttműködjön.

3./ Az MTSZ elnökségének álláspontja az együttműködés terén

A Magyar Tűzoltó szövetség elnöksége kész mindent megtenni az alapszervezetei érdekképviselője szem előtt tartásával, ami a három szövetség együttműködését és későbbi egyesülését szolgálja.

Határozott meggyőződése, hogy valamennyi magyar tűzoltóságnak - és ezen keresztül a magyar lakosságnak - úgy tudnánk jobban és erőteljesebben képviselni az érdekét, ha véget vetnénk a megosztottságnak és egységes fellépéssel szolgálnánk a tűzoltó szakma képviselőit.

Ennek érdekében a következőket javasoljuk a Partner szövetségek részére:

- a Szövetségek elnökeinek mielőbbi találkozója,
- az elnökségek közös értekezlete,
- közös szakmai szimpózium szervezése és lebonyolítása,
- a közös koncepció véglegesítése és egyeztetése a szakmai felügyelettel,
- közös szakmai bizottságok létrehozása,
- a közös sajtó és a közös sajtószóvivői rendszer kidolgozása és beindítása,
- a közös iroda létrehozása,
- a szövetségek egyesítési programjának kidolgozása és az egyesülés végrehajtása.

Bízunk benne, hogy a leírtak segítenek a félreértések tisztázásában és a magyar tűzoltótársadalmon belül megindul egy konstruktívabb együttműködés.

Ennek eredményeképpen erősödnek tűzoltóságaink és egyesületeink, mellyel tovább szilárdul a hazai tűzvédelem is.

Budapest, 2009. szeptember 30.

A Magyar Tűzoltó Szövetség elnöksége nevében:

dr. Bende Péter tû. vezérőrnagy
elnök

Forrás: www.mtsz-firefa.hu

Szekszárd, 2009. október 22.

Hollósi Tibor titkár
Tolna Megyei Tűzoltósövetség